

Upp till bevis!

Har barn- och äldreminister Maria Larsson äntligen vänt? Ska missbruksvårdens erfarenhet och evidensbaserad forskning till sist få genomslag?

Maria Larsson anger gång på gång att behandlingen skall vara evidensbaserad, men förhalar missbruksutredningen, nu senast med motiveringen att "alla 25 remissinstanser tycker olika". Frågan är bara hur det ska vara; skall behandlingen vara evidensbaserad eller synpunktsbaserad?

Men det verkar dock som om någonting hänt: I massmedia berättar Maria Larsson att Socialstyrelsen skall snabbutreda program med metadon och buprenorfin i vården av narkotikamissbrukare. Man skall bland annat titta på sådant som gäller kötider och behov, men också av vilka skäl behandlingen ibland avbryts. I en artikel i Expressen (120928) anger statsrådet: "Det har förts en diskussion om att behandlingar inte alls borde avbrytas. Men det måste vägas mot risken att fortsätta ett missbruk vid sidan av en behandling med mycket potenta läkemedel".

Eftersom jag forskat på området och skrivit en avhandling som berör just dessa frågor, kan jag redan nu ge Maria Larsson svaren på vad den nya utredningen borde utmyнна i:

Brukare som tvingas stå på väntelista för att erhålla underhållsbehandling har en extremt förhöjd överdödlighet, medan brukare som snabbt kommer in i behandling uppvisar bättre behandlingsresultat än om de tvingats vänta. Vi borde därmed avskaffa den svenska högtröskeltraditionen i detta sammanhang, och i stället underlätta för brukare att snabbt komma in i behandling.

Studier visar att grad av psykiatrisk samsjuklighet är kopplat till behandlingsutfall. Svårare problematik ger sämre behandlingsutfall. Utred vad sidomissbruket står för; finns det psykiatrisk samsjuklighet? Behandla i så fall denna.

Ofrivillig utskrivning från underhållsbehandling leder till

överdödlighet jämförbar med obehandlat heroinberoende. Maria Larsson har rätt då hon pekar på risker med fortsatt missbruk vid sidan av behandling. Men sidomissbruk är inte skäl att avbryta behandlingen. Om patienten kommer påverkad till mottagningen skall han/hon inte få sin medicin den dagen. Undersök vad som förorsakar svikten, och vad som kan göras för att trygga behandlingen, istället för avsluta den.

Även brukare med opioidberoende bör kunna erbjudas underhållsbehandling, de skall inte behöva kvalificera sig till behandling genom att först utveckla ett heroinberoende. Dessa fyra punkter grundar sig på evidens. Det var väl det vi ville komma åt?

Nu är det upp till bevis, Maria Larsson! Visa att denna hedervärda kovändning från din sida inte bara utgör ett politiskt utspel i trängt läge, utan att du faktiskt menar vad du säger!

Dr Johan Kakko, MD PhD

Psykiatriker, narkomanvårdsforskare, författare till boken Heroinberoende, Liber 2011.